
ДО 90-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г. В. ДЗІСЯ

ЛЮДИНА З ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ

PERSON WORTH HIS NAME

Саме такою людиною був Георгій Васильович Дзісь. 1 листопада йому виповнилося б 90 років. Яскравий життєвий шлях пройшов Георгій Васильович. Шлях, повністю відданий служінню своєму народові, справі, в яку він свято вірив і робив її самовіддано, пристрасно, професійно.

Георгій Васильович Дзісь народився 1 листопада 1926 р. в Києві, в сім'ї науковців-аграріїв, нащадків древнього козацького роду. Дитинство і юність пройшли у Ніжині під чуйним піклуванням бабусі, адже батько був репресований у 1937 р. Роки фашистської окупації, тяжкі повоєнні часи, виснажлива робота в полі сформували і загартували характер юнака.

У квітні 1945 р. Георгія Васильовича після закінчення Ніжинського технікуму механізації сільського господарства призначають головним механіком Олевської МТС на Житомирщині. Нелегко було працювати молодому спеціалісту. З розбитих танків, автомобілів, літаків, що загрузли в поліських болотах, треба було знімати придатні для роботи деталі та пристосовувати їх до довоєнної сільськогосподарської техніки. І головному механіку МТС доводилося проявляти неабиякі ініціативу, винахідливість, кмітливість.

Згодом було навчання у Київському технологічному інституті легкої промисловості. Активна участь у громадському житті, наполеглива праця, спортивні успіхи – усе це відзначало студента Дзіся. Тому не дивно, що після закінчення ВНЗ випускника залишили в інституті на викладацькій роботі. Молодий викладач вже готувався до складання кандидатських іспитів, та керівництвом колишнього СРСР було прийняте рішення про направлення на село 10 тис. фахівців у галузі промисловості – потрібно було піднімати сільське господарство з повоєнного занепаду. Одним з таких “десятитисячників” і став Г.В. Дзісь.

Десять років (1953–1963) Георгій Васильович працював на Чернігівщині: спочатку на посаді головного інженера Борзнянської МТС, згодом став директором Олишівської МТС, потім – радянська та партійна робота. Г.В. Дзіся було обрано головою райвиконкому, першим секретарем Олишівського райкому партії, другим, а з часом першим секретарем Чернігівського міськкому партії. У 1963 р. ініціативного та енергійного працівника призначають заступником завідуючого відділом легкої та харчової промисловості колишнього ЦК Компартії України. З 1972 р. Г.В. Дзісь займає відповідальні державні посади: перший заступник міністра легкої промисловості, заступник голови Держплану УРСР, у 1986–1990 рр. – заступник Голови Ради Міністрів Української РСР.

З іменем Г.В. Дзіся пов'язані значні досягнення того часу в легкій промисловості республіки: вдосконалення виробництва, встановлення нового обладнання, впровадження нових технологій, будівництво нових підприємств. Також було

здійснено комплексну програму оновлення та модернізації провідних підприємств галузі, що дозволило збільшити випуск продукції та підвищити якість українських товарів легкої промисловості. Програми економічних і технологічних реформ, які пропонував Г.В. Дзись, як правило, завершувались їх масштабною реалізацією.

Окремими, трагічними і водночас героїчними, рядками біографії Георгія Васильовича стала самовіддана і жертвна робота з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Після страшної події у квітні 1986 р. Г.В. Дзись перебував безпосередньо у Чорнобильській зоні як заступник Голови Урядової комісії СРСР. Про гіркий досвід чорнобильських буднів, героїзм ліквідаторів можна прочитати в його яскравій публіцистичній книзі "В епіцентрі людської біди", де зібрано як документальні свідчення, так і особисті враження автора. Ті спекотні, насичені радіацією дні літа 1986 р. негативно позначилися на його здоров'ї.

Унікальність характеру Георгія Васильовича полягала в його умінні забезпечити найвищу продуктивність праці. Він цінував людей не за звання, посади чи нагороди, а за їх ділові якості, порядність, чесність, людяність. Велике значення для нього як для лідера мали інтуїція, здатність передбачити розвиток подій і тенденцій, наслідки яких дійсно мали неабияке значення в майбутньому.

Активна натура Георгія Васильовича і після завершення державної служби у 1990 р. постійно шукала можливостей продовжити корисну для суспільства працю, реалізувати свій життєвий і науковий потенціал. Це був постійний пошук — від пізнання глибин своєї професії та конкретної праці до осмислення філософських проблем людського буття. Технікум, інститут, диплом інженера-механіка, а пізніше, коли, працюючи на відповідальних державних посадах, Г.В. Дзись відчув, що йому бракує економічних знань, — диплом економіста, і захист дисертації з економіки. Тому цілком закономірно, що у 1990 р. Г.В. Дзись очолив створену ним же Спілку економістів України. Його наукові інтереси були багатоплановими: виробництво якісних товарів широкого вжитку, реформа і реструктуризація економіки, входження у ринкові відносини, розвиток малого та середнього бізнесу, міжрегіональні економічні пропорції. Г.В. Дзись опублікував понад 80 наукових праць з цих та інших проблем, також він є автором декількох винаходів. За плідотворну наукову діяльність Георгій Васильович був обраний дійсним членом Академії економічних наук України і Академії інженерних наук України, Міжнародної академії менеджменту. Йому присвоєне почесне звання "Заслужений економіст України".

Г.В. Дзись, будучи вихідцем з адміністративно-командної, планово-розподільної системи, більше того — її функціонером, одним з перших політиків і господарників України зрозумів необхідність економічних змін на засадах ринку, конкуренції, фондової торгівлі, свободи діяльності товаровиробників. Це і стало основою роботи Спілки економістів України та інших організацій, створених за його ініціативи.

Ентузіазм та енергія Георгія Васильовича були дійсно безмежними. У 1991 р. він став одним з ініціаторів створення Української фондової біржі — першого в країні організованого ринку цінних паперів, флагмана національного фондового ринку, керівником інституту радників Голови правління, Головою Ради старійшин біржі. У 1994 р. саме завдяки активності та наполегливості Г.В. Дзися було створено Асоціацію товарної нумерації України "ЄАН-Україна" (сьогодні "GS1 Україна"). Штрихове кодування товарів і послуг стало в країні правилом, яке відповідає всім світовим стандартам. Характерна деталь: Україні нав'язувалося коду-

вання товарів штриховими позначками іншої держави, але Г.В. Дзись добився, щоб українські товари і послуги маркувалися власними штрих-кодами. Так, ідентифікаційний код “482” став візитною картою України в усьому світовому економічному співтоваристві.

Шлях сходами влади, високі державні посади не перетворили Георгія Васильовича на бездушного кар’єриста. У своїх практичних діях, незважаючи на жорсткі “правила гри” у вищих ешелонах влади, він ніколи не зраджував своєму життєвому кредо (яке він виніс ще зовсім юним з бабусиної науки) – “чесність, порядність, людяність”.

Незважаючи на постійну зайнятість, Г.В. Дзись був дуже активною і спортивною людиною: альпінізм, волейбол, шахи, теніс, гірські лижі – постійні тренування, змагання, чергові спортивні розряди. Головним все ж таки залишився альпінізм: гори були життям Георгія Васильовича, його філософією. Підкорюючи найвищі вершини світу від Кавказу до Гімалаїв, він гартував свою волю, здобував життєву стійкість, уміння переборювати будь-які перешкоди і в “рівнинному” житті. Реаліст і прагматик у повсякденних буднях, у горах він ставав романтиком і мрійником. Навіть на сьомому десятку Г.В. Дзись організував та очолив альпіністську збірну України в Гімалаях.

Увесь життєвий шлях Георгія Васильовича можна охарактеризувати одним словом – пошук. Пошук, насамперед, самого себе, свого місця в житті, серед людей. Його внутрішнім метрономом були повага до людини-трудівника, відчуття пульсу часу, вирішення питань дня сьогоднішнього та передбачення проблем майбутнього. За свою самовіддану працю, служіння людям Г.В. Дзись відзначений державними нагородами, лауреатськими званнями.

Георгій Васильович Дзись пішов з життя 27 липня 2003 р. Україна втратила вірного сина, а друзі – надійного товариша. Кажуть, що людина живе, поки живе пам’ять про неї. Пам’ять про Георгія Васильовича – світла і вдячна – буде завжди жити в серцях тих, хто працював і дружив з ним, любив його – Людину з великої літери.

В. В. ОСКОЛЬСЬКИЙ,
професор, Президент Спілки економістів України.

V. V. OSKOL'S'KYI,
Professor, President of the Union of Economists of Ukraine.
